

Nr 434

av fru Bergander m. fl.
om förbud mot aga av barn.

Med jämna mellanrum upprörs allmänheten av stora rubriker i massmedia om upptäckta fall av barnmisshandel. Men sannolikt är det en obetydlig del av alla fall som blir kända och en ännu mindre del som blir anmälda.

Av en SIFO-undersökning, gjord i september 1971, framgår att tre procent av de tillfrågade "känner personligen till någon familj i omgivning eller bekantskapskrets där det någon gång förekommit barnmisshandel under de senaste tolv månaderna". Bakom dessa tre procent döljer sig tusentals barns lidanden.

Ett förstärkt anonymitetsskydd för den som anmäler misstanke om barnmisshandel är inte tillräckligt för att lösa detta problem. Det kan möjligen vara en av många tänkbara åtgärder. Inget övervakningssystem, hur effektivt det än må vara, kan upptäcka vad som sker inom hemmets fyra väggar i umgänget mellan föräldrar och barn. Ett sådant system är av många skäl heller inte önskvärt. Upplysning och undervisning i konsten att uppfostra barn utan att använda vald måste därför vara den bästa vägen att komma till rätta med detta problem.

Rätten att aga barn, dvs. i tillrättavisande syfte använda våld mot barn, upphävdes så sent som år 1966. Genom riksdagsbeslut detta år blev det förbjudet för föräldrar eller andra vårdnadshavare att tillgripa vald mot barn. Den som agar sitt barn riskerar därför numera att dömas för misshandel enligt brottsbalkens bestämmelser.

Alla former av kroppsliga bestraffningar är emellertid inte förbjudna. Föräldrabalkens 6 kap. 3 §, som lyder: "Föräldrarna skola utöva den uppsikt över barnet som är erforderlig med hänsyn till barnets ålder och övriga omständigheter", tolkas så att vissa handgripliga åtgärder mot barnen är tillåtna. I socialstyrelsens råd och anvisningar står att "obetydliga kroppsliga tillrättavisningar inte kan anses som misshandel".

Det måste emellertid vara ytterst svårt att bedöma var gränsen går mellan aga, som kan föranleda straff och handgripliga tillrättavisningar, som är tillåtna. Ett klart och otvetydigt förbud mot aga borde därför vara inskrivet i föräldrabalken.

Det torde få ankomma på vederbörande utskott att utarbeta härför erforderlig lagtext.

En klar och entydig bestämmelse om förbud mot aga av barn skulle kunna utgöra grunden för en brett upplagd informationsverksamhet och ökad föräldraupplysning. Av den tidigare oberoende SIFO-undersökningen framgår nämligen att kunskaperna om vad lagen säger om aga är bristfälliga. 61 procent vet att lagstiftningen förbjuder aga. 19 procent

tror att det inte finns någon sådan lag och 10 procent har inte kunnat besvara frågan. 11 procent tror att lagen tillåter aga av barn.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att i föräldrabalken införs en bestämmelse om förbud mot aga av barn.

Stockholm den 25 januari 1972

LILLY BERGANDER (s)

ANNA-LISA LEWÉN-ELIASSON (s) MATS HELLSTRÖM (s)

ÅKE WICTORSSON (s)